

O/L Mathematics

Kavinda Iroshan(Kv)

PassMe(PVT)Ltd.

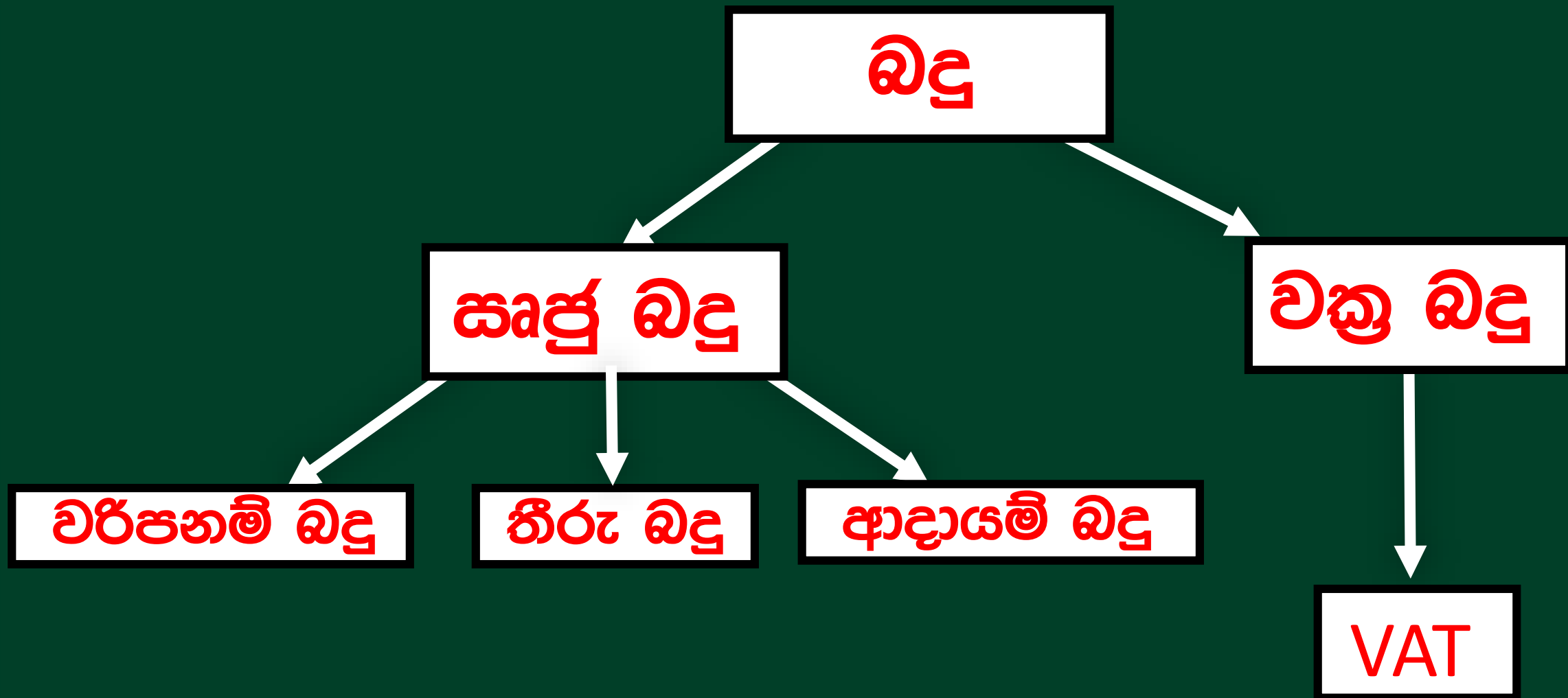

PassMe

වර්ෂනම් බදු

TAX

වර්ෂනම් බදු

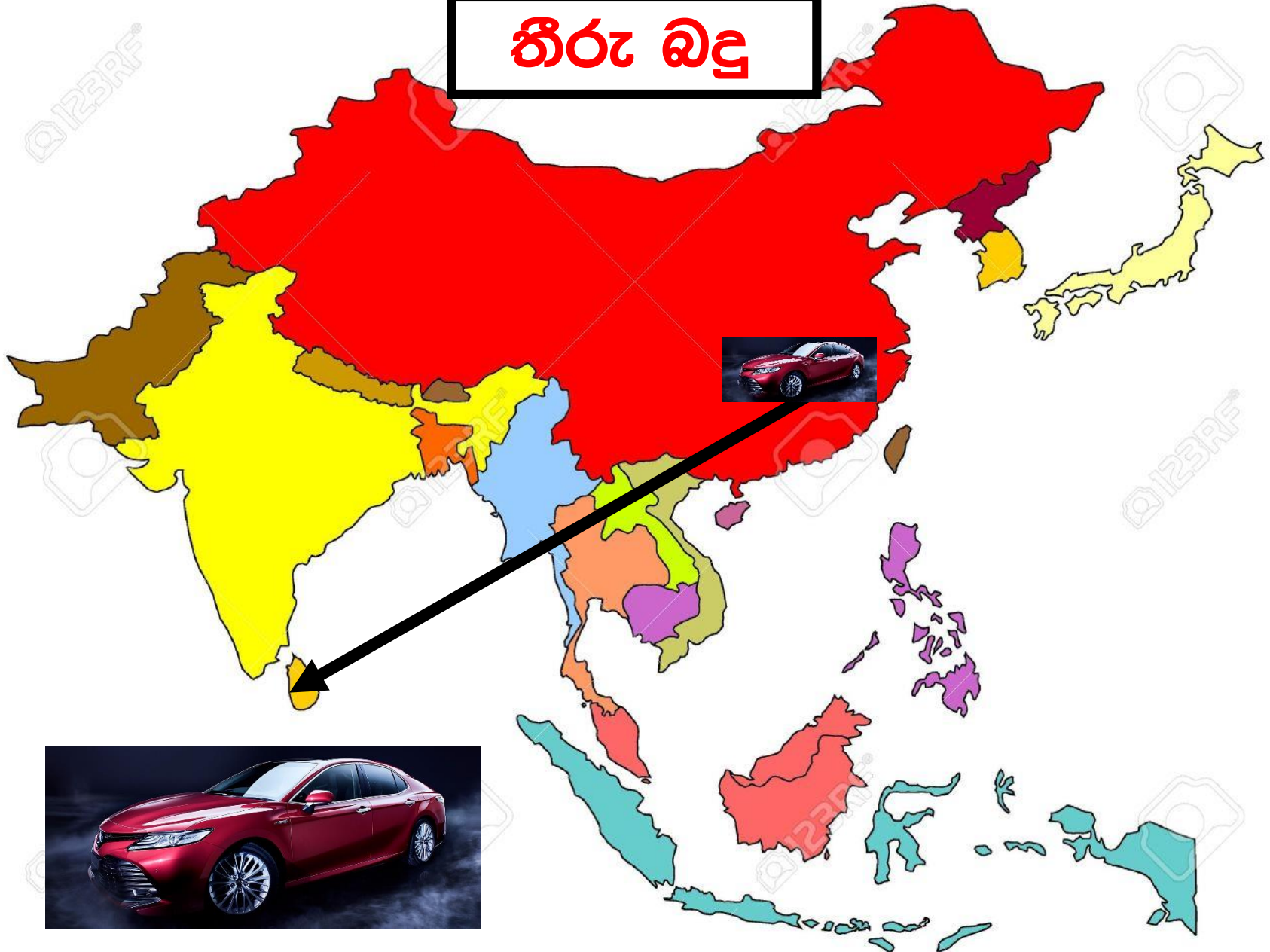
වාර්ෂික වටිනාකම රු 36 000ක් ලෙස තක්සේරු කර ඇති නිවසක් සඳහා 4%ක වාර්ෂික වර්ෂනම් බදු මුදලක් අය කෙරේ. කාර්තුවක් සඳහා ගෙවිය යුතු වර්ෂනම් බදු මුදල ගණනය කරන්න.

$$\begin{aligned}\text{වාර්ෂික වර්ෂනම් බදු මුදල} &= \text{රු } 36\,000 \times \frac{4}{100} \\ &= \text{රු } 1\,440\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\therefore \text{කාර්තුවකට ගෙවිය යුතු වර්ෂනම් බදු මුදල} &= \text{රු } 1\,440 \div 4 \\ &= \underline{\underline{\text{රු } 360}}\end{aligned}$$

જીરુ ભદ્ર

මෝටර් රථයක් ආනයනයේ දී එහි වටිනාකමින් 60%ක් තීරු බදු ලෙස ගෙවිය යුතු ය. රු 2 000 000ක් වටිනා මෝටර් රථයක් සඳහා තීරු බදු ගෙවීමෙන් පසු ආනයනකරුට මෝටර් රථය සඳහා වියදම් වී ඇති මුදල සොයන්න.

I ක්‍රමය

$$\begin{aligned}\text{ගෙවිය යුතු තීරු බදු මුදල} &= \text{රු } 2\,000\,000 \times \frac{60}{100} \\ &= \text{රු } 1\,200\,000\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{තීරු බදු ගෙවීමෙන් පසු මෝටර් රථය} &= \text{රු } 2\,000\,000 + 1\,200\,000 \\ \text{සඳහා වියදම් වී ඇති මුදල} &= \underline{\underline{\text{රු } 3\,200\,000}}\end{aligned}$$

II ක්‍රමය

$$\begin{aligned}\text{තීරු බදු ගෙවීමෙන් පසු මෝටර් රථය සඳහා වියදම} &= \text{රු } 2\,000\,000 \times \frac{160}{100} \\ &= \underline{\underline{\text{රු } 3\,200\,000}}\end{aligned}$$

ආදායම් බදු

ආදායම් බදු

වාර්ෂික ආදායම	බදු ප්‍රතිශතය
පළමු රු 500 000	ආදායම් බද්දෙන් නිදහස්
ඊළඟ රු 500 000	4%
ඊළඟ රු 500 000	8%
ඊළඟ රු 500 000	12%
ඊළඟ රු 500 000	16%
ඊළඟ රු 500 000	20%
රු 500 000 වැඩි	24%
(13.1 වගුව - උපුටා ගැනීම: මහ බැංකු වාර්තාව 2013)	

පුද්ගලයෙකුගේ වාර්ෂික ආදායම රු 575 000ක් නම්, එම වර්ෂය සඳහා ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද ගණනය කරන්න.

$$\begin{aligned}\text{ඔහු ලබන මුළු ආදායම} &= \text{රු } 575\ 000 \\ \text{ආදායම් බද්දෙන් නිදහස් මුදල} &= \text{රු } 500\ 000 \\ \text{බදු අය කෙරෙන ආදායම} &= \text{රු } 575\ 000 - 500\ 000 \\ &= \text{රු } 75\ 000 \\ \text{ගෙවිය යුතු බදු මුදල} &= \text{රු } 75\ 000 \times \frac{4}{100} \\ &= \text{රු } 3\ 000\end{aligned}$$

එකතු කළ අගය මත බදු (VAT)

පුද්ගලයෙකුගේ එක්තරා මාසයක දුරකථන ගාස්තුව රු 2 500ක් විය. ඒ සඳහා 15%ක එකතු කළ අගය මත බද්දක් (VAT) එකතු කර දුරකථන බිල සාදනු ලබයි නම් ඔහුගේ දුරකථන බිල කොපමණ ද?

I ක්‍රමය

$$\text{එකතු කළ අගය මත බද්ද} = \text{රු } 2\,500 \times \frac{15}{100}$$

$$= \text{රු } 375$$

$$\begin{aligned}\text{ගෙවිය යුතු මුළු බිලෙහි වටිනාකම} &= \text{රු } 2\,500 + 375 \\ &= \underline{\underline{\text{රු } 2\,875}}\end{aligned}$$

II ක්‍රමය

$$\text{රු } 2\,500 \times \frac{115}{100}$$

$$= \underline{\underline{\text{රු } 2\,875}}$$

වාහන ආනයනය කරන L.S.M සමාගම රු. 2500 000 කට වාහනයක් ආනයනය කරයි. තීරු බදු වශයෙන් 50% ක් ද ප්‍රවාහන හා ගොඩ බැම්ම් වෙනුවෙන් රු. 50 000 ක් ද අයකරන ලදී. තව සියළු පහසුකම් වෙනුවෙන් එකතුවල අගය මත 15% ක බදු මුදලක් ද අයකරන ලදී. වාහන වෙනුවෙන් L.S.M. සමාගමට වැය වූ මුදල සොයා 10% ක් ලබා ඇතිව වාහන විකිණීමට නම් විකිණිය යුතු මුදල සොයන්න.

එක්තරා යතුරුපැදි වර්ගයක් ආනයනය කිරීමේදී රජය විසින් 20% ක තීරු බද්දක් අයකරයි. තීරුබදු ගෙවීමෙන් පසු යතුරුපැදියේ වටිනාකම රු. 240 000 ක් විය.

(i) තීරුබදු ගෙවීමට පෙර යතුරුපැදියේ මිල සොයන්න.

051-011	051-012	051-013	051-014	051-015	051-016

(ii) එක් යතුරුපැදියක් සඳහා ප්‍රවාහන හා අනෙකුත් වියදම් සඳහා රු. 4000 ක් එකතු වීමෙන් පසු 5% ක ලාභයක් ලැබෙනසේ වෙළෙන්නදා එහි මිල ලකුණු කළේ නම් එම ලකුණුකල මිල සොයන්න.

(iii) යතුරුපැදියක් අත්පිට මුදලට මිලදී ගැනීමේදී වෙළෙන්නදා ලකුණුකල මිලෙන් රු.2562ක වට්ටම් මුදලක් අඩු කරන ලදී. ලබාදුන් වට්ටම් ප්‍රතිශතය සොයන්න.

(iv) මෙම වෙළෙන්නදා එක්තරා මාසයකදී යතුරුපැදි 20ක් අත්පිට මුදලට අලෙවිකළේ නම් එම මාසයේදී වෙළෙන්නදා ලද ලාභය සොයන්න.

සුඳු පොලිය

2%ක මාසික සුළු පොලියට රු 8 000ක් ණයට ගත් සෙනාල් මාස 3කට පසු ණයෙන් නිදහස් වීම සඳහා ගෙවිය යුතු මුළු මුදල සොයන්න.

$$\begin{aligned}\text{මසකට ගෙවිය යුතු පොලිය} &= \text{රු } 8\,000 \times \frac{2}{100} \\ &= \text{රු } 160\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{මාස 3ට ගෙවිය යුතු පොලිය} &= \text{රු } 160 \times 3 \\ &= \text{රු } 480\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{මුළු මුදල} &= \text{ණය මුදල} + \text{පොලිය නිසා} \\ \text{මාස 3ට ගෙවිය යුතු මුළු මුදල} &= \text{රු } 8\,000 + 480 \\ &= \underline{\underline{\text{රු } 8\,480}}\end{aligned}$$

සුඳු පොලිය

16. වසර 2ක් අවසානයේ රු 5 000ක් ගෙවා ණයෙන් නිදහස් වීමේ පෙරොන්දුව පිට මිනිසෙක් සුළු පොලියට යම් ණය මුදලක් ලබා ගන්නා ලදී. නමුත් මෙම ගනුදෙනුව වසර 5 දක්වා දීර්ඝවීම නිසා ණයෙන් නිදහස් වීමට රු 6 500ක් ගෙවීමට සිදු විය.
- (i) වසරක් සඳහා ඔහු ගෙවූ පොලිය ගණනය කරන්න.
 - (ii) ඔහු විසින් ණයට ලබාගත් මුදල කොපමණ ද?
 - (iii) ණය මුදල සඳහා අය කළ වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකය කොපමණ ද?